

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0370-357
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ID ОП у ЄДЕБО	6426
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Управління фінансово-економічною безпекою, Другий (магістерський), 07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://cdu.edu.ua/informatsiya/dokumenty/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/akredytatsiia/forma-samoanalizu-opp-upravlinnia-finansovo-ekonomichnoiu-bezpekoiu.html

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Андрейченко Андрій Вадимович
Члени експертної групи	Кулик Марія Володимирівна, Майоров Даниїл Андрійович
Залучений представник роботодавців	Не передбачено
Спостерігачі	Не передбачено
Дати виїзду до ЗВО	16 грудня 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://drive.google.com/file/d/1sPjrDJek3OfQ1_GjPO1i-LhU3KjIdf-6/view
Дата надходження звіту до Національного агентства	Место для ввода текста.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для ввода текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

☐ наявні

☐ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

☐ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

☐ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

☒ відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Место для ввода текста.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітньо-професійна програма “Управління фінансово-економічною безпекою”, що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького, забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з менеджменту, здатних забезпечувати прийняття безпеко орієнтованих управлінських рішень зокрема, фінансової діяльності суб’єктів господарювання, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження. Реалізація освітньої програми в ЗВО є регламентованим освітнім процесом. Загалом ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» відповідає Критеріям оцінювання якості освітніх програм. Встановлені недоліки не є суттєвими або можуть бути усунені в однорічний термін з огляду на термін навчання в магістратурі. ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» вдосконалюється завдяки активній позиції всіх учасників освітнього процесу. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, проте вони не достатньо про це інформовані. Навчальний процес забезпечують науково-педагогічні працівники відповідної освіти і кваліфікації, які мають досвід науково-дослідної і практичної діяльності. Практична підготовка здобувачів здійснюється на відповідних до змісту освітньої програми базах практики, що сприяє подальшому працевлаштуванню випускників. В університеті створено рівні та прозорі умови вступу, навчання. Освітня програма відповідає принципу «академічної свободи». В університеті сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах. Матеріально-технічне забезпечення повною мірою задовольняє реалізацію освітньої програми. Реалізація ОП забезпечується сформованою в університеті внутрішньою культурою якості освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

1. Зміст ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» відповідає сформульованими цілям, стратегії і місії ЗВО, стратегії розвитку регіону. 2. Оновлено в 2019 р. ОП з урахуванням введеного в дію Стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня. 3. Набір вибірових дисциплін відповідає предметній області знань в галузі менеджменту та управління фінансово-економічною безпекою. 4. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему. Кожен програмний результат навчання реалістично охоплений змістом ОП. 5. Здобувачі ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності, складання і затвердження індивідуального навчального плану. 6. Правила прийому на навчання до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: чіткі,

зрозумілі та не містять дискримінаційних положень. Оприлюднені на офіційному сайті. 7. Висококваліфікований та мотивований науково-педагогічний персонал, що сприяє досягненню програмних результатів навчання та оперативному розробленню заходів для покращення змісту ОП. 8. Наявність у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького політики щодо реалізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти через системне оновлення змісту освіти за результатами перевірки Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. 9. Доступність для всіх учасників освітнього процесу зрозумілої інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання, які визначено у робочій програмі, методичних вказівках тощо. 10. Розвинені міжнародні зв'язки університету, що відкриває для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників можливості щодо навчання, викладання в інших країнах, можливість отримати різні види грантової допомоги від іноземних партнерів. 11. Наявність програмного продукту для забезпечення норм академічної доброчесності та дотримання її. 12. Наявність бібліотеки з вільним доступом здобувачам до баз даних Web of Science та Scopus. Робота психологічної служби, юридичної клініки, мистецьких колективів. Здійснення належним чином різних видів підтримки здобувачів. Плани щодо створення Центру колективного користування обладнанням. 13. ОП 2018 року оновлено відповідно до співпраці зі стейкхолдерами та сучасними вимогами ринку праці до здобувачів цієї спеціальності. 14. Робота навчально-методичного відділу щодо забезпечення якості освіти та розуміння напрямків вдосконалення роботи. Підтримка зв'язку з випускниками, налагоджена взаємодія з роботодавцями. Належна регламентація внутрішнього забезпечення якості в документах ЗВО. 15. Інтернет-сторінка університету є доступною для користування.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Експерти дійшли думки про необхідність затвердження пропозицій щодо оновлення ОП стейкхолдерами, врахування результатів «соціологічних опитувань» щодо побажань здобувачів за ОП. Рекомендовано затверджувати пропозиції щодо оновлення ОП відповідними рішеннями кафедри менеджменту та економічної безпеки із подальшими звітами про врахування цих пропозицій. 2. Враховуючи той факт, що ринок праці є дуже динамічним виникає питання щодо розширення баз практики задля досягнення балансу між теоретичними знаннями та набутим практичним досвідом. Рекомендовано збільшити кількість баз практики для здобувачів ОП відповідно до готовності роботодавців з подальшою публікацією цієї інформації на сайті ЗВО. 3. До слабкої сторони ОП (2019 р.) віднесено не повну відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти, зокрема в ОП вказується «магістерська робота», в той час коли відповідно до Стандарту має бути «кваліфікаційна робота». 4. Аналізуючи запропоновані вибіркові дисципліни рекомендовано більш ґрунтовно підійти до їх підбору, оскільки не завжди вони є рівнозначними. Рекомендація: посилити співпрацю з роботодавцями та студентами при формуванні переліку вибірових дисциплін відповідно до динамічного розвитку ринку праці. 5. В ОП 2018 р. було перевищення максимального щотижневого аудиторного

навантаження в 1-му сем. (20,71), але в ОП 2019 р. було виправлено ситуацію в 1-му семестрі, але в 2-му і 3-му семестрах навантаження склало 18,46 та 19,09 годин відповідно. Рекомендовано привести показники максимального щотижневого аудиторного навантаження у відповідність до «Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького».6. Приймальна комісія Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького відповідає лише за прийом на навчання та не здійснює консультування щодо оцінки ринку праці. В приймальній комісії відсутні представники ОП.Рекомендовано долучати до роботи представників ОП, котрі могли б здійснювати детальне консультування абітурієнтів.7. В освітньому процесі не застосовуються спеціальні програмні продукти зі сфери менеджменту, на кшталт Primavera Project Planner, Open Plan, 1c:Підприємство, SAP ERP тощо. Інформація по навчальним курсам кафедри не представлена на сторінці дистанційного навчання (<https://dl.cdu.edu.ua/course/index.php?categoryid=24>).Рекомендація: активізувати застосування програмних продуктів зі сфери менеджменту, розмістити інформацію по навчальним курсам на сторінці дистанційного навчання. 8. При ознайомленні з робочими програмами навчальних дисциплін, експертна група виявила неактуальні та застарілі джерела, які рекомендовані до вивчення здобувачам. Рекомендація: здійснити моніторинг сучасної наукової літератури та актуалізувати їх у робочих програмах дисциплін.9. Відсутні приклади повідомлення здобувачів вищої освіти щодо можливості проведення попередньої перевірки кваліфікаційних робіт на наявність текстових запозичень самостійно (за результатами інтерв'ювання фокус-груп). Це пов'язано з недостатнім розумінням принципів академічної доброчесності.Рекомендація: створення можливості та інформування студентів про необхідність самостійної перевірки роботи на плагіат. 10. Значна частина екзаменів проводиться шляхом усного опитування, що допускає імовірність необ'єктивного оцінювання. Рекомендація: розробити зрозумілі критерії оцінювання підсумкового контролю та запровадити системне опитування здобувачів вищої освіти щодо наявності/відсутності порушень процедури оцінювання.11. Відсутність впливу студентства на оцінювання майстерності викладання.Рекомендація: удосконалити внутрішню систему забезпечення якості в частині стимулювання підвищення викладацької майстерності за результатами зворотнього зв'язку зі стейкхолдерами. 12. Лекції від практиків і роботодавців не є системними.Рекомендація: сприяти залученню на регулярній основі до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.13. Канал швидкості Інтернету публічного доступу є замалим для працювання з освітніми ресурсами.Рекомендація: розширити канал швидкості інтернету на 4-му поверсі 1-го корпусу. 14. Відсутність чіткої і зрозумілої процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, проявами корупції тощо).Рекомендація: прийняти єдиний документ щодо політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій (щодо сексуальних домагань, дискримінації, корупції), ознайомити всіх учасників освітнього процесу та налагодити чітку і зрозумілу систему врегулювання конфліктів замість ситуативного оперативного реагування.15. Обмежені можливості участі у масових заходах осіб з особливими освітніми потребами: на візочках, з вадами зору. Рекомендуємо звернути увагу на забезпечення доступу на всі поверхи гуртожитків, навчальних корпусів, бібліотеку особам з особливими освітніми потребами (на візочках, з вадами зору). Рекомендуємо додатково інформувати здобувачів про нову процедуру акредитації ЗВО.16. Незначна кількість формалізованих

угод з роботодавцями. Рекомендація: зафіксувати відносини з роботодавцями у відповідних угодах про співпрацю. Також рекомендуємо оновлювати інформацію на сайті ЗВО стосовно заходу «Ярмарок вакансій».

17. Не систематизовано заходи щодо збору, аналізу та врахування результатів опитувань здобувачів. Механізм врахування пропозицій здобувачів щодо ОП – відсутній. Документ з результатами опитувань здобувачів не має захисту від редагування. Рекомендація: підсилити роботу навчально-методичного та навчального відділів для вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості, систематизувати заходи щодо збору, аналізу та врахування результатів опитувань здобувачів, затвердити механізм врахування їх пропозицій щодо ОП та щодо інших аспектів якості освітнього процесу, ознайомити здобувачів з цим механізмом та контролювати його реалізацію.

18. На веб-сайті відсутня інформація стосовно того, яким чином стейкхолдерам можна внести пропозиції щодо змін в освітню програму. Рекомендація: забезпечити механізм збору пропозицій до ОП від різних стейкхолдерів за місяць до перезатвердження ОП, та оприлюднювати перелік та зміст отриманих пропозицій через тиждень після їх отримання.

19. Презентація кафедри на сайті містить застарілу інформацію щодо персонального складу викладачів кафедри. На сторінці кафедри оприлюднені робочі і навчальні програми дисциплін датовані позаминулим навчальним роком. Рекомендація: оновити, оприлюдненні робочі і навчальні програми дисциплін на сайті інституту (сторінка кафедри), а також інформацію щодо персонального складу викладачів кафедри.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

За своїм змістом ОПП «Управління фінансово-економічною безпекою» є унікальною з чітко сформульованими цілями, направленими на формування у майбутніх магістрів менеджменту здатності до прийняття безпеко орієнтованих управлінських рішень зокрема, фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Цілі ОП відповідають місії та стратегії таких документів ЧНУ ім. Б.Хмельницького Стратегія розвитку Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького на період 2016 – 2020 років. Ухвалено рішенням вченої ради від 28 листопада 2016 р. протокол № 3.
(<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmMHFTWlozRkZXbFU/view>)

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

При проведенні зустрічі зі стейкхолдерами експерти дійшли висновку, що процес їх залучення до формування та перегляду ОП носить справжній характер, але без фіксації відповідними рішеннями кафедри рекомендацій. ОП враховує особливості динамічного розвитку ринку праці. На зустрічі з роботодавцями були присутні Білик С. О. (секретар Регіональної ради підприємців в Черкаській обл. (Консультативно-дорадчий орган Черкаської обласної державної адміністрації)), Ненько Р. М. (заступник директора з кадрових питань КП «Управління по експлуатації будинку рад і об'єктів обласної комунальної власності Черкаської обласної ради»), Геращенко Ю. М. (директор ТОВ «Евробуд-Індустрія»), Шевчик Я. П. (директор ТОВ «Бестпотейто»), Горячківська І. В. (менеджер з персоналу відділу кадрів Відокремленого підрозділу «Черкаська ТЕЦ» Приватного акціонерного товариства «Черкаське хімволокно»), також на зустрічі з роботодавцями був присутній представник Національної поліції (колишній відділ «Відділ по боротьбі з економічними злочинами»). Експертам не зрозуміло механізм врахування результатів «соціологічних опитувань» побажань здобувачів за ОП та повноту зібраних даних щодо ОП (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/studentam/opytuvannia.html>, https://docs.google.com/document/d/14wDIYcPIHxqg3m_-PGsfAYCX3DY1ZhxFxt7WM2GZnew/edit, <https://docs.google.com/document/d/1ua0ZWMgkd7Z1gQ0B1rzNbAN2SrZrKn0IL23-ZInaQXU/edit>), але під час проведення експертизи, було показано оновлену ОП в порівнянні з ОП 2018 р. Стейкхолдери зазначили свою готовність брати активну участь у подальшому перегляді ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час розроблення (2018 р.) та перегляду ОП (2019 р.) були враховані тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Зокрема зазначається, що на ринку праці дійсно відчувається кадровий голод стосовно фахівців менеджменту, які водночас володіли б знаннями і навичками антикризових управлінців. Це вимагає наявності у магістрів менеджменту компетенцій, які дозволяє здобути ОП «Управління фінансово-економічною безпекою». ОП розроблено у відповідності до цілей та програмних результатів навчання. В ОП було враховано галузевий контекст, оскільки Стратегія розвитку Черкаської області на період до 2020 року (https://drive.google.com/file/d/1eEJn08Wkaq-s_PncWoOfR5Rdut6Qe7Bf/view). При розробці ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних ОП (Харківського національного університету радіоелектроніки (<https://nure.ua/abituriyentam/spetsialnosti-ta-spetsializatsiyi/specialnist-073-menedzhment/magistr-073-menedzhment/osvitnja-programa-upravlinnja-finansovo-ekonomichnoju-bezpekoju>), Запорізького національного університету <https://econom.znu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Управління-фінансово-економічною-безпекою.pdf>, Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна (http://pk.diit.edu.ua/upload/files/ОПП/073_ФЕБ_Магістр.pdf), Харківського інституту Університету банківської справи <http://khibs.ubs.edu.ua/specializaciya-upravlinnya-finansovo-ekonomichnoyu-bezpekoyu>), а також іноземних ОП (Stevens institute of Technology; Wesley J. Howe school of Technology Management; Wilimington university college of social&behavioral sciences basic course information).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітню програму «Управління фінансово-економічною безпекою» розроблено відповідно до Проекту стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня (https://drive.google.com/file/d/1jdTFOi5LhrRPITDrEuDdLD_4CS9UOWXF/view). У 2019 р. ОП переглядалася з урахуванням введеного в дію Стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня, який Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 959 (Протокол №8 від 25 червня 2019 р. засідання вченої ради ЧНУ ім. Б.Хмельницького; Наказ про введення в дію ОП з 1 вересня 2019 р.) (https://drive.google.com/file/d/1uLLIm68228QrPe_jaKIRdtVIt8kb-bwI/view). Але в ОП 2019 р. можна спостерігати деякі помилки, зокрема вказується «магістерська робота», в той час коли має бути «кваліфікаційна робота». В результаті перегляду ОП збільшено кількість кредитів на дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», «Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-кредитної безпеки», «Інтелектуальний та інформаційний бізнес», ініційовано вивчення дисципліни «Економічна безпека фінансових посередників» на прохання представників

роботодавців від професійних учасників фінансового ринку та дисципліни «Менеджмент організацій» для розширення базових знань та навиків майбутніх магістрів менеджменту). ОП, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми, матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми відповідають стандарту вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

За своїм змістом ОПП «Управління фінансово-економічною безпекою» є унікальною з чітко сформульованими цілями. Також до позитивної практики слід віднести врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, стратегії розвитку Черкаської області на період до 2020 року, відповідає вихідному індикатору Уніфікованої системи індикаторів для Державної стратегії регіонального розвитку – 2020, регіональних стратегій розвитку, а також потреб ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Експерти дійшли думки про необхідність затвердження пропозицій щодо оновлення ОП стейкхолдерами, врахування результатів «соціологічних опитувань» щодо побажань здобувачів за ОП. Рекомендовано затверджувати пропозиції щодо оновлення ОП відповідними рішеннями кафедри менеджменту та економічної безпеки із подальшими звітами про врахування цих пропозицій. Враховуючи той факт, що ринок праці є дуже динамічним виникає питання щодо розширення баз практики задля досягнення балансу між теоретичними знаннями та набутим практичним досвідом. Рекомендовано збільшити кількість баз практики для здобувачів ОП відповідно до готовності роботодавців з подальшою публікацією цієї інформації на сайті ЗВО. До слабкої сторони ОП (2019 р.) віднесено не повну відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти, зокрема в ОП вказується «магістерська робота», в той час коли відповідно до Стандарту має бути «кваліфікаційна робота».

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному Критерію з недоліками, які можна оперативнo усунути.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальності «073 Менеджмент» – загальний обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС. ОП розміщена у вільному доступі (<https://teach.cdu.edu.ua/cnuteach/educational-programs>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП має чітку структуру. Освітня програма має систему поділу освітніх компонентів на змістовні блоки: «Цикл загальної підготовки», «Цикл професійної та практичної підготовки». За кожним циклом передбачені вибіркові компоненти. Набір вибіркових дисциплін відповідає предметній області знань в галузі менеджменту та управління фінансово-економічною безпекою. Всі робочі програми навчальних дисциплін розроблені з урахуванням необхідності уникнення дублювання інформації, отриманої у попередній період навчання. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему (п. 2.2. ОП «Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми»). Можна стверджувати, що кожен програмний результат навчання реалістично охоплений змістом ОП (п.4 ОП «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми», п.5 ОП «Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»). Освітня програма включає дослідницький (науковий) компонент, і передбачає написання кваліфікаційної роботи, присвяченої вирішенню актуальних проблемних питань управління фінансово-економічною безпекою.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

ОП розроблено у повній відповідності до предметної області спеціальності 073 «Менеджмент».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

В «Положенні про організацію освітнього процесу у ЧНУ ім. Б. Хмельницького» (п.1.7 – 1.9) чітко надано інформацію щодо можливості здобувачів індивідуального вибору навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (<https://drive.google.com/file/d/1FddI8NWhg54J7C56i8Wji3cSaHIgg83L/view>). Експерти підтверджують, що здобувачі ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності, складання і затвердження індивідуального навчального плану (<https://drive.google.com/file/d/1FddI8NWhg54J7C56i8Wji3cSaHIgg83L/view>) та індивідуального графіку навчання (https://drive.google.com/file/d/1SKcl-Y0jEkO5-OnpzIojgwC_zO1vHUnc/view). Вивчення вибірових дисциплін передбачено в кожному з трьох семестрів підготовки фахівців-магістрів. На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відводиться наступний обсяг (у кредитах ЄКТС): у ОП 2018 р. – 26 кредитів, в оновленій ОП 2019 р. – 24 кредити, що складає 27,8% та 26,7% відповідно (п.15 ч.1 ст.62 в повній мірі враховано). Експертам для ознайомлення були надані заяви здобувачів ОП стосовно вибору дисциплін. Аналізуючи запропоновані вибірові дисципліни дійшли висновку щодо необхідності більш ґрунтовного підходу їх підбору, оскільки не завжди вони є рівнозначними. Формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом: навчання за індивідуальним навчальним планом студента, який складається на кожний наступний навчальний рік.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчальним планом спеціальності 073 Менеджмент ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» передбачено проходження магістрантами двох видів практики: у 2 семестрі – виробничої практики на підприємствах та установах загальним обсягом 180 годин (6 кредитів ЄКТС) та у 3 семестрі – виробничої переддипломної практики загальним обсягом 180 годин (6 кредитів ЄКТС). В ОП 2019 р. – аналогічно. Практична підготовка студентів здійснюється згідно з укладеними договорами між університетом та представником бази практики. На період проходження практики за студентом закріплюється викладач, котрий здійснює консультацію та перевірку практичних навичок здобувача. По завершенню проходження практики студент подає на кафедру необхідні документи та публічно захищає звіт про проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В результаті проведених бесід із фокус-групами (здобувачами, випускниками) експертна група може підтвердити наведену в відомостях інформацію стосовно формування у студентів різноманітних соціальних навичок (soft skills). На думку експертів, щорічне проведення студентських науково-практичних конференцій сприяють набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Незважаючи на те, що станом на момент розробки ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» професійний стандарт спеціальності 073 «Менеджмент» був відсутнім (2018 р.), гарантом було оновлено в 2019 р. ОП з урахуванням введеного в дію Стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня, який Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 959.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

В результаті співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти, яке було подано у відомостях самооцінювання відповідає дійсності. Норматив обсягу одного кредиту ЄКТС дотриманий. Згідно з п. 2.3. «Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького» (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmVjF5U2dTYmcwYIE/view>). «Максимальне щотижневе аудиторне навантаження не перевищує 30 годин для студентів освітнього рівня «бакалавр», 24 години – для ОКР «спеціаліст» і 18 годин – для студентів освітнього рівня «магістр». В ОП 2018 р. тижневе навантаження складає в 1 сем. – 20,71 год., 2-му – 17,14, 3-му – 16,36), а в ОП 2019 р. – 1-й – 16,11, 2-й – 18,46, 3-й – 19,09 .

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Дуальна форма освіти не передбачена ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» спеціальності 073 «Менеджмент».

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Незважаючи на те, що станом на момент розробки ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» професійний стандарт спеціальності 073 «Менеджмент» був відсутнім (2018 р.), гарантом було оновлено в 2019 р. ОП з урахуванням введеного в дію Стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня. Набір вибіркового дисциплін відповідає предметній області знань в галузі менеджменту та управління фінансово-економічною безпекою. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему. Кожен програмний результат навчання реалістично охоплений змістом ОП. Здобувачі ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності, складання і затвердження індивідуального навчального плану.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Аналізуючи запропоновані вибіркові дисципліни рекомендовано більш ґрунтовно підійти до їх підбору, оскільки не завжди вони є рівнозначними. Рекомендація: посилити співпрацю з роботодавцями та студентами при формуванні переліку вибіркового дисциплін відповідно до динамічного розвитку ринку праці. В ОП 2018 р. було перевищення максимального щотижневого аудиторного навантаження в 1-му сем. (20,71), але в ОП 2019 р. було виправлено ситуацію в 1-му семестрі, але в 2-му і 3-му семестрах навантаження склало 18,46 та 19,09 годин відповідно. Рекомендовано привести показники максимального щотижневого аудиторного навантаження у відповідність до «Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького».

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Освітня програма загалом відповідає Критерію 2. Виявлені недоліки не є суттєвими та можливо виправити згідно рекомендацій.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: чіткі, зрозумілі та не містять дискримінаційних положень. Оприлюднені на офіційному сайті (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/abiturientam/vstup-2019/pravyla-pryiomu-2019.html>). Перелік конкурсних пропозицій для вступу на навчання для здобуття ОС «магістр» у ННІ економіки і права (денна та заочна форми навчання) оприлюднено (https://econom-law.cdu.edu.ua/?page_id=2478).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У правилах прийому до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького в 2019 році наведено інформацію щодо форм вступних випробувань для вступу на ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» (<https://drive.google.com/file/d/1jy5saLw6er9SqqiRo45A0ok6ypUQTs7W/view>). У 2018 році умовами прийому на навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» за ОС «Магістр» були: наявність вищої освіти за ОС «бакалавр», ОКР «спеціаліст» чи ОС «магістр»; проходження вступних випробувань у формі співбесіди та фахового вступного випробування (додаткового вступного випробування (для вступників з інших спеціальностей)), вступний іспит з іноземної мови (у 2019 році замінено на єдиний вступний іспит з іноземної мови для вступу на основі ОС бакалавра). Особливості ОП ураховано під час компонування тестових завдань для складання фахового вступного випробування відповідно до затвердженої програми фахового вступного випробування (https://drive.google.com/file/d/1wHUhdwj9_zJf6shuusXTR_zq5_9RnCb/view).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються відповідними нормативними документами з організації освітнього процесу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, зокрема: Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького, а також надання їм академічної відпустки (<https://drive.google.com/file/d/1FsXF9t8AtDcns16ClqrPgZNXE9ZBLmDW/view>); Положенням про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmVjF5U2dTYmcwYIE/view>); Положенням про порядок додаткового (повторного) вивчення дисциплін

(<https://drive.google.com/file/d/0Bz9PbIt6U8UmSE4tU05rN29mbGc/view>). На веб-сайті навчально-методичного відділу оприлюднено зразки заяв і супровідних документів щодо академічної мобільності, повторного вивчення дисциплін тощо (<https://teach.cdu.edu.ua/students/students-doc>; <https://drive.google.com/file/d/1FddI8NWhg54J7C56i8Wji3cSaHIgg83L/view>; https://docs.google.com/document/d/12nNCtrBJBOrptLHjSkm6C3L_HiTXZ2zEw9BivaNcW_s/edit). Станом на момент акредитації, практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» спеціальності 073 «Менеджмент» ОС «Магістр» в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до п.8 «Положення про порядок відрухування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького, а також надання їм академічної відпустки» (<https://drive.google.com/file/d/1FsXF9t8AtDcns16ClqrPgZNXE9ZBLmDW/view>) університет може визнавати результати навчання, набуті у неформальній освіті, обсягом до 30 ЄКТС.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: чіткі, зрозумілі та не містять дискримінаційних положень. Оприлюднені на офіційному сайті. Абітурієнти мають вільний доступ до ОП та визнання результатів навчання. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. На веб-сайті навчально-методичного відділу оприлюднено зразки заяв і супровідних документів щодо академічної мобільності, повторного вивчення дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Приймальна комісія Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького відповідає лише за прийом на навчання та не здійснює консультування щодо оцінки ринку праці. В приймальній комісії відсутні представники ОП. Рекомендовано долучати до роботи представників ОП, котрі могли б здійснювати детальне консультування абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Освітня програма в основному відповідає Критерію 3 і недоліки не є суттєвими та можливо виправити згідно рекомендацій.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

В цілому, ОП відповідає заявленій цілі. Сильною стороною ОП є висококваліфікований мотивований науково-педагогічний персонал. У процесі реалізації ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» реалізується принцип академічної свободи здобувачів: студенти мають право вільно обирати теми магістерських та курсових робіт, обирати об'єкти для проходження виробничої практики; висловлювати свою точку зору і реалізовувати принцип свободи слова. Форми навчання і викладання, що використовуються на ОП, сприяють забезпеченню єдності в науковій та навчальній діяльності студентів, професійної спрямованості та мобільності, досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання (наприклад, ПРН6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність). Зовнішні стейкхолдери освітньої програми, а саме відокремлений підрозділ «Черкаське хімволокно», ПП «Юридична компанія «Лойєрз Бразерз»», ФОП «Мошинець О.О.» залучають здобувачів до вирішення актуальних практичних завдань, надають інформацію необхідну для виконання кваліфікаційних робіт та проведення виробничої практики. Фактом підтвердження, є надані експертній групі Договори про співпрацю. Методи навчання і викладання, заявлені в ОП, сприяють реалізації цілей та програмних РН. Під час інтерв'ю зі студентами було з'ясовано, що навчально-педагогічні працівники використовують інтерактивні методи навчання та елементи проблемного навчання, використовують дослідницько-інноваційний підхід під час реалізації ОП. Секретар Регіональної ради підприємців в Черкаській області (Консультативно-дорадчий орган Черкаської області) наголосив на готовності співпрацювати з університетом, зокрема проводити відкриті лекції на даній освітній програмі. Використовується комп'ютерна техніка, ресурсний потенціал навчального середовища електронний університет: <https://teach.cdu.edu.ua>. Натомість, в освітньому процесі не застосовуються спеціальні програмні продукти зі сфери менеджменту, на кшталт Primavera Project Planner, Open Plan, 1с:Підприємство, SAP ERP тощо. Інформація по навчальним курсам кафедри представлена на сторінці кафедри (http://econom-law.cdu.edu.ua/?page_id=2346), проте не представлена на сторінці дистанційного навчання (<https://dl.cdu.edu.ua/course/index.php?categoryid=24>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічей із різними групами стейкхолдерів з'ясовано, що здобувачі вищої освіти поінформані про особливості навчання на даній ОП. Інформація надається вчасно, а викладачі сприяють її поширенню та поясненню. Наприклад, студентам надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Сильною стороною щодо надання своєчасної інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання є діяльність кафедри. Позитивною практикою є розміщення освітньо-професійних програм на сайті навчально-методичного відділу (<https://teach.cdu.edu.ua/cnuteach/educational-programs/>), зокрема ОП 2018 р. (https://drive.google.com/file/d/1jdTFOi5LhrRPITDrEuDdLD_4CS9UOwXF/view), та ОП 2019 р. (https://drive.google.com/file/d/1uLLIm68228QrPe_jaKIRdtVlt8kb-6wI/view).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Заявлена ціль мета – забезпечити теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих кадрів, які б набули базових фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі знань 07 «Управління і адміністрування», здатності до виробничої, педагогічної і наукової діяльності забезпечується щорічним проведенням Всеукраїнської наукової конференції молодих учених «Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених» (<http://www.univer.ck.ua/mij-universitet/naukova-j-inovatsijna-diyalnist/rada-molodykh-uchenykh/rodzynka/rodzynka-2019/xxi-vseukrainska-naukova-konferentsiia-molodykh-uchenykh-aktualni-problemy-pryrodnych-ykh-i-humanitarnykh-nauk-u-doslidzhenniakh-molodykh-uchenykh-18-29-kvitnia-2019-roku.html>) з виданням збірника за результатами оприлюднення наукових досліджень студентів (<https://drive.google.com/file/d/1KWe4sgPoi2SCl0UrcprsEtPlla-pDjak/view>), виданням профільного збірника наукових праць «Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького» Серія «Економічні науки» (<http://econom-ejournal.cdu.edu.ua/index>). Публікація студента у співавторстві з науковим керівником є додатковим фактором щодо оцінювання випускної кваліфікаційної роботи магістра. Функціонує два студентські наукові гуртки, а саме Науковий гурток «Management science group» керівник Зачосова Н.В. і науковий гурток з менеджменту керівник Чередниченко В.В., які зорієнтовані на дослідження управлінських аспектів і мають практичну складову. Експертною групою було проаналізовано теми кваліфікаційних робіт, вони є актуальними для сфери.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до діючого у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького Положення про освітні програми перегляд освітніх програм (<https://drive.google.com/file/d/1cHfT0GHOuAr7f8cOtBgGr7EzhCANbjje/view>) оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі здійснюється перед початком навчального року. Викладачі кафедри забезпечують підготовку або оновлення робочих програм та навчально-методичних комплексів дисциплін, викладання яких передбачається у поточному році. Але з метою удосконалення або модернізації проектна група може вносити необхідні зміни чи доповнення протягом року. Підставою для оновлення ОП можуть виступати: ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або академічної ради ОП і / або викладачів програми; - результати оцінювання якості ОП (такі результати можуть бути отримані під час самообстеження ОП, опитувань здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, адміністративних перевірок, внутрішнього і зовнішнього аудиту та інших процедур). Викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик, що знаходиться відображення у перегляді змісту навчальних дисциплін, конспектів лекцій та робочих програм. Доказами щодо оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі є наданий експертній групі оновлений ОПП «Управління фінансово-економічною безпекою» (2019 р.), який враховує пропозиції стейкхолдерів і результати анкетування «Навчальний процес очима студента» (<https://drive.google.com/file/d/1j5BYIbT5CAzFT9K7f1wtAM-G4Gx0kj-O/view>, <https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/studentam/opytuvannia.html>). Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, склад якої затверджено наказом від 14.05.2019 № 336-н здійснює експертизу і поточний моніторинг освітніх програм щодо змісту, структури, забезпечення загальних і фахових компетентностей.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, відповідають стратегії інтернаціоналізації Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (https://drive.google.com/file/d/1a_xc_sgJy8HAF3SANwhZwqZCANNisUlf/view) та реалізуються на підставі «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького» (https://docs.google.com/document/d/1ltUd3GKQHS34fb6UTi9RvL1Zpxd9_y3BpNHmdXWW2DU/edit). Сильною стороною є міжнародні зв'язки університету – співпраця з університетами в Азербайджані, Болгарії, Казахстані, Польщі, Словаччині, Чехії та ін., що підтверджується цілою низкою діючих угод про співробітництво. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають не тільки реальні можливості щодо навчання, викладання в інших країнах, але й можливість отримати різні види грантової допомоги від іноземних партнерів. Експертній групі надано договір з Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Длугоша м. Ченстохова (Польща) відповідно до якого здійснюється стажування здобувачів вищої освіти (<http://www.cdu.edu.ua/pidrozdili/navchalno-naukovyi-tsentr-zovnishnikh-i-mizhnarodnykh-zviazkiv/proektnyi-ofis/stazhuvannia-dlia-studentiv/semestrova-prohrama-akademichnoi-mobilnosti-stazhuvannia-u-humanitarno-pryrodnychomu-universyteti-imeni-yana-dluhosha-ujd-u-chenstokhovi-polshcha-dlia-studentiv-cherkaskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-bohdana-khmelnitskoho.html>). У здобувачів вищої освіти є можливість

паралельного навчання у Польщі та Україні та отримання дипломів українського та польського ЗВО (<http://www.cdu.edu.ua/pidrozdili/navchalno-naukovi-tsent-zovnishnikh-i-mizhnarodnykh-zv'язkiv/proektnyi-ofis/prohrama-podviinyi-dyplom.html>). Для забезпечення навчання, викладання та проведення наукових досліджень пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти у складі Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького діє Навчально-науковий центр зовнішніх і міжнародних зв'язків (<https://www.cdu.edu.ua/pidrozdili/navchalno-naukovi-tsent-zovnishnikh-i-mizhnarodnykh-zv'язkiv.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Висококваліфікований та мотивований науково-педагогічний персонал, що сприяє досягненню програмних результатів навчання та оперативному розробленню заходів для покращення змісту ОП. Дотримання під час викладання та навчання принципу демократизму, академічної свободи. Добре налагоджена робота директорату та кафедри, що обумовлює надання оперативної інформації здобувачам вищої освіти для вирішення нагальних питань освітнього процесу. Наявність у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького політики щодо реалізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти через системне оновлення змісту освіти за результатами перевірки Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, склад якої затверджено наказом від 14.05.2019 № 336-н. Також у ЗВО розроблено «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету» (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9PbIt6U8UmWVNBOC01anlHQWs/view>) та Положення про освітні програми (<https://drive.google.com/file/d/1cHfT0GHOUAr7f8cOtBgGr7EzhCANbjje/view>). Доступність для всіх учасників освітнього процесу зрозумілої інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання, які визначено у робочій програмі, методичних вказівках тощо. Розвинені міжнародні зв'язки університету, що відкриває для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників можливості щодо навчання, викладання в інших країнах, можливість отримати різні види грантової допомоги від іноземних партнерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

В освітньому процесі не застосовуються спеціальні програмні продукти зі сфери менеджменту, на кшталт Primavera Project Planner, Open Plan, 1c:Підприємство, SAP ERP тощо. Інформація по навчальним курсам кафедри не представлена на сторінці дистанційного навчання (<https://dl.cdu.edu.ua/course/index.php?categoryid=24>). Рекомендація: активізувати застосування програмних продуктів зі сфери менеджменту, Розмістити інформацію по навчальним курсам на сторінці дистанційного навчання. При ознайомленні з робочими програмами навчальних дисциплін, експертна група виявила неактуальні та застарілі джерела, які рекомендовані до вивчення здобувачам. Рекомендація: здійснити моніторинг сучасної наукової літератури та актуалізувати їх у робочих програмах дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Освітня програма в основному відповідає Критерію 4 і недоліки не є суттєвими та можливо виправити згідно рекомендацій.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Формами контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП за другим (магістерським) рівнем є поточний, підсумковий і семестровий контроль (в окремих випадках відстрочений контроль) та державна атестація у формі захисту кваліфікаційних робіт. Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестові завдання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Організація підсумкового контролю регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького (п. 4.12), яке знаходиться у на офіційній сторінці університету за посиланням https://drive.google.com/file/d/1UyEe19O_lu81OnU-W8pM4UDqwK_76sin/view. Порядок організації та роботи екзаменаційної комісії з питань атестації здобувачів вищої освіти «Положенням про екзаменаційну комісію з питань атестації здобувачів вищої освіти» (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmY01ES2I0czhXQlE/view>). Формами підсумкового контролю за ОП є екзамени та заліки. Заліки оцінюються за 100-бальною шкалою Університету і шкалою оцінок ЄКТС. З дисциплін, для яких навчальним планом передбачено проведення підсумкового контролю у формі екзамену, на поточний контроль відводиться 50 балів, на підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів. Експертною комісією на місці перевірено, що здобувачі вищої освіти реалізують академічну свободу, самостійно обирають затверджують тему кваліфікаційної роботи. За запитом експертної групи надано наказ №173-н про затвердження тем кваліфікаційних робіт студентів денної та заочної форм навчання, їх наукових керівників і рецензентів на 2018/2019 н.р. від 22.03.2019.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Атестація випускників ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» за магістерським рівнем проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького (п. 4.12), яке знаходиться у на офіційній сторінці університету за посиланням https://drive.google.com/file/d/1UyEe19O_lu81OnU-W8pM4UDqwK_76sin/view. Певним недоліком, що виявлено під час інтерв'ювання з різними фокус групами є те, що значна частина екзаменів проводиться у вигляді усного опитування. На думку, експертної групи, це викликає запитання до об'єктивності процесу оцінювання. Наявний порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, однак на ОП прецедентів не було. Під час відвідування заходів з семестрового контролю рівня знань здобувачів вищої освіти Експертною групою було відмічено дотримання порядку проведення заліку. За додатковим запитом експертній групі були надані відомості екзаменів. Зокрема була представлена Відомість результатів підсумкового контролю з дисципліни «Теоретичні основи управління фінансово-економічною безпекою» (дата проведення екзамену 11.12.2018). На зустрічі із студентами, здобувачі вищої освіти відмітили об'єктивність екзаменаторів, відсутність випадків конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів під час навчання на ОП, що акредитується.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЗВО з питань дотримання академічної доброчесності наявна за посиланням https://docs.google.com/document/d/1rJA4K7qYjYzgfx-o_KM78WoRfTBYPfxjQUt9qGrn0u4/edit у «Кодексі академічної доброчесності та корпоративної етики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (наказ Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького 01.02.2018 № 16). Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність текстових запозичень <https://docs.google.com/document/d/1XUJFdglePWSkf68lzWq3g6p2ByFcXX2WkvNk8JKFMzQ/edit>. Кваліфікаційні роботи студентів ОП «Управління фінансово-економічною безпекою» ОС «Магістр» рекомендуються до захисту в Екзаменаційній комісії тільки після обов'язкової перевірки на плагіат шляхом передачі відповідальному від випускової кафедри за перевірку на плагіат, а також для розміщення електронної версії роботи на сайті навчально-методичного відділу (упродовж одного тижня після успішного офіційного передзахисту). Для цієї процедури застосовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – «UniCheck» з відсотком запозичення не більше 20%. Наслідки порушення академічної доброчесності наведено в п. 3.5 Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики університету – https://docs.google.com/document/d/1rJA4K7qYjYzgfx-o_KM78WoRfTBYPfxjQUt9qGrn0u4/edit. Відповідно до порядку перевірки кваліфікаційних робіт на наявність текстових запозичень здобувач вищої освіти має можливість провести попередню перевірку самостійно. (<https://docs.google.com/document/d/1XUJFdglePWSkf68lzWq3g6p2ByFcXX2WkvNk8JKFMzQ/edit>). При виявленні академічного плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів при

самостійній перевірці їм надається можливість доопрацювання роботи. Експертній групі було продемонстровано можливість перевірки кваліфікаційної роботи за допомогою отриманого разового коду доступу до програми UniCheck, надісланого на електронну пошту. Якщо показники не відповідають вимогам до оригінальності кваліфікаційних робіт згідно «Положення про курсові й кваліфікаційні роботи» (<https://docs.google.com/document/d/1cjGEU0GNaxRw88n7lyzKLiWCnBUbuzT5O5mVYsA-Tos/edit>) на засіданні кафедри приймається рішення щодо недопуску до захисту такої роботи студента по причині наявності академічного плагіату та порушення принципів академічної доброчесності, що є підставою для відмови у присвоєнні кваліфікації та видачі диплома про здобуту освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Доступність інформації для усіх здобувачів освіти. Наявність Положень, які регламентують контрольні заходи, види оцінювання здобувачів вищої освіти, академічну доброчесність та інші етичні норми оприлюднено у публічному доступі на офіційній сторінці Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. (https://docs.google.com/document/d/1rJA4K7qYjYzgfx-o_KM78WoRfTBYPfxjQUt9qGrn0u4/edit). Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат онлайн сервісом Unichек. Прозорість проведення контрольних заходів здобувачів вищої освіти. Наявність програмного продукту для забезпечення норм академічної доброчесності та дотримання її.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Відсутні приклади повідомлення здобувачів вищої освіти щодо можливості проведення попередньої перевірки кваліфікаційних робіт на наявність текстових запозичень самостійно (за результатами інтерв'ювання фокус-груп). Це пов'язано з недостатнім розумінням принципів академічної доброчесності. Рекомендація: створення можливості та інформування студентів про необхідність самостійної перевірки роботи на плагіат. Значна частина екзаменів проводиться шляхом усного опитування, що допускає імовірність необ'єктивного оцінювання. Рекомендація: розробити зрозумілі критерії оцінювання підсумкового контролю та запровадити системне опитування здобувачів вищої освіти щодо наявності/відсутності порушень процедури оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Освітня програма в основному відповідає Критерію 5, недоліки не є суттєвими та можливо виправити згідно рекомендацій.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Ґрунтуючись на відомостях про самооцінювання Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, на наданій за запитом таблиці відповідності викладачів Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, а також відповідності викладачів тим дисциплінам, які вони викладають, та за результатами проведеної зустрічі з науково-педагогічним персоналом, що викладають на ОП, експертна група констатує, що ЗВО належним чином обґрунтував та надав раціональне пояснення щодо кожної дисципліни в межах академічної або професійної складових кваліфікації кожного викладача. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Наприклад, за останні 5 років науково-педагогічний персонал кафедри відповідно до спрямованості ОП підготували монографії: «Стратегічні пріоритети детінізації економіки України у системі економічної безпеки: макро та мікро вимір» 2014 р. (<http://eprints.cdu.edu.ua/447/>), «Формування системи економічної безпеки фінансових установ» 2016 р. (<http://eprints.cdu.edu.ua/563/>), «Інноваційні підходи до забезпечення фінансової безпеки України: мікро- та макрорівні» 2017 р. (<http://eprints.cdu.edu.ua/879/>), «Управлінський аспект забезпечення фінансової безпеки України» 2018 р. (<http://eprints.cdu.edu.ua/1504/1/monogr%202018.pdf>). На випусковій кафедрі менеджменту та економічної безпеки працює 10 осіб з них 8 з науковими ступенями і званнями. Усі викладачі, які забезпечують викладання навчальних дисциплін ОП відповідають не менш ніж чотирьом підпунктам п.30 Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187. Експертній групі були представлені сертифікати трьох викладачів, що підтверджують знання англійської мови на рівні не нижче B2. Експертна група констатує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Водночас викладацькому складу кафедри рекомендовано спрямувати зусилля на підготовку підручників та посібників для дисциплін, які є професійно-орієнтованими.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури конкурсного добору викладачів для успішної реалізації освітньої програми є прозорими і відбуваються відкрито. Цей процес регламентовано відповідно до порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmVFd0bWM1eEZwVk0/view>) та Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmWVNBOC01anlHQWs/view>). Оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад розміщується на сайті Університету в розділі <http://www.cdu.edu.ua/informatsiya/vikladacham/korysna-info.html> та у обласній громадсько-політичній газеті «Черкаський край». Контракт з викладачами укладається на різні періоди, що визначається конкурсною комісією за результатами аналізу звіту про

роботу за попередній період, їх професійних та особистих якостей, запропонованих програм розвитку тощо. Рекомендація кафедри та конкурсної комісії передаються на розгляд Вченої ради інституту. Рішення затверджується на Вченій раді університету. Застосування процедури конкурсного відбору науково-педагогічних працівників відповідають загальноприйнятим положенням чинного законодавства. Працівник може претендувати на переведення на вищу посаду при наявності відповідної вакантної посади, на яку оголошується конкурс. Особи, які займали відповідну посаду до заміщення її за конкурсом і не пройшли конкурсний відбір підлягають звільненню у зв'язку з закінченням строкового трудового договору, або переведенню на попередню посаду за умови наявності відповідної вакансії. При проведенні процедури конкурсного відбору до уваги не беруться результати анкетування «Викладач очима студентів».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації практик, має ряд домовленостей та контрактів з базами практик для студентів. Надані за запитом експертної групи документальні підтвердження угод з базами практик на термін від 1 до 5 років. Під час зустрічі з роботодавцями, експертною групою було виявлено зацікавленість фахівців – практиків у проведенні семінарських занять і відкритих лекцій для здобувачів вищої освіти за ОП «Управління фінансово-економічною безпекою», зокрема директор з персоналу Гречківська Олена Вікторівна (ТЕЦ Черкаське Хімволокно) була ініціатором запровадження дисципліни «HR менеджмент та забезпечення надійності персоналу», яка була втілена в оновленій ОП 2019 року. Представниками кафедри укладено угоди з роботодавцями для проходження практики магістрантів із можливістю подальшого працевлаштування. На засідання кафедри з метою впровадження в навчальний процес актуальних дисциплін, обговорення тематики кваліфікаційних робіт запрошують роботодавців. У вигляді експерименту запроваджено засідання Ради роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти регулярно проводить круглі столи, наукові ради з представниками роботодавців. Зокрема Голова Регіональної ради підприємців у Черкаській області, кандидат економічних наук Турченок Олександр Васильович брав участь у круглому столі (<http://www.cdu.edu.ua/news/u-chnu-vidbuvsia-iv-mizhnarodnyi-kruhlyi-stil-nauka-ta-innovatyka-vitchyzniani-i-svitovyi-dosvid.html>); новаціям у сфері податкової безпеки була присвячена відкрита лекція Кендюхова О., д.е.н., професора президента Асоціації сприяння глобалізації освіти та науки SPACETIME, віце-президента Академії економічних наук України, віце-президента з інтеграції науки та бізнесу Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати (<http://www.cdu.edu.ua/news/studenty-ta-vykladachi-chnu-vidvidaly-lektsiiu-oleksandra-kendiukhova.html>). У процесі інтерв'ю зі студентами підтвердилися факти залучення фахівців-практиків у сфері економічної безпеки до освітнього процесу. Освітній процес частково здійснюється за використання матеріально-технічної бази підприємств партнерів ОП, що підтвердив представник роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. Гарант ОП Зачосова Н.В. і професор кафедри менеджменту і економічної безпеки Білик В.В. стипендіати Кабінету Міністрів для молодих учених (<http://www.cdu.edu.ua/news/naukovtsi-cherkaskoho-natsionalnoho-otrymaly-stypendii-kabinetu-ministriv-ukrainy.html>). Викладачі кафедри менеджменту та економічної безпеки Занора В.О. і Білоус С.П. є докторантами і здійснюють дослідження в сфері управління фінансово-економічною безпекою. На сайті «Навчально-методичний відділ» для викладачів розроблено сторінку «Професійне самовдосконалення» (<https://teach.cdu.edu.ua/teachers/self-improvement/>) наведено посилання та можливості участі у різних семінарах, тренінгах, курсах. На сторінці <https://teach.cdu.edu.ua/teachers/educational-trends/> є можливість ознайомлення із презентаціями доповідачів семінарів щодо вдосконалення якості вищої освіти. На сторінці Навчально-наукового центру зовнішніх і міжнародних зв'язків постійно оновлюється інформація стипендіальні програми і гранти (<http://www.cdu.edu.ua/pidrozdili/navchalno-naukovyi-tsentr-zovnishnikh-i-mizhnarodnykh-zv'язkiv/proektnyi-ofis/stypendialni-prohramy-hranty.html>). Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації (стажування) раз на 5 років кожен викладач повинен пройти підвищення кваліфікації (<https://drive.google.com/file/d/1XexCVN5NpxETEIc2wwBCN34oDSRgj-8V/view>). Є фінансова мотивація за публікації, враховується індекс цитування Гірша (преміювання), встановлюється надбавка 10% за викладання англійською мовою, що підтверджене головним бухгалтером.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

На основі результатів інтерв'ю з викладачами та аналізу чинних документів, встановлено, що розвиток викладацької майстерності здійснюється здебільшого традиційними засобами через проведення відкритих занять, взаємо відвідування з подальшим обговоренням та розповсюдженням передового досвіду для викладання дисциплін освітньої програми. Наприкінці семестру студенти проходять анонімне анкетування, під час якого надають оцінку рівню професійної майстерності викладача. Для стимулювання розвитку викладацької майстерності у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького здійснюється Рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників відповідно до розробленого Положення про інтегральну оцінку діяльності науково-педагогічних працівників університету (https://drive.google.com/file/d/1PWq40qW0dC2crFPOK_WfKgHdHMWbWc_k5/view) за результатами якого визначаються викладачі, що продемонстрували найкращі фахові здобутки. Також в університеті діє Положення про заохочування і заохочувальні відзнаки (<https://drive.google.com/file/d/1YSfIZ0tiGj0XILQ2a1RuGFDB8tIS2VuP/view0>). Головним бухгалтером зазначено, що в Університеті діє система матеріального заохочення викладачів за досягнення в науковій діяльності, зокрема за публікацію монографій, захисту дисертацій тощо. За вклад у розвиток університету працівники Університету отримують подяки від ректора.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Кадрове забезпечення освітнього процесу на ОП “Управління фінансово-економічною безпекою” відповідає вимогам, що наведені у Постанові КМУ від 30 грудня 2015 р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Усі викладачі, які забезпечують викладання навчальних дисциплін ОП відповідають не менш ніж чотирьом підпунктам п.30 Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187. Під час викладання на ОП викладачі використовують власні наукові розробки, доступ до яких є, як в паперовому, так і в електронному форматі. Заклад вищої освіти преміює кращих викладачів з рейтингу викладачів, встановлює надбавку за викладання англійською мовою. Кожен викладач раз на 5 років проходить процедуру підвищення кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Відсутність впливу студентства на оцінювання майстерності викладання. Рекомендація: удосконалити внутрішню систему забезпечення якості в частині стимулювання підвищення викладацької майстерності за результатами зворотнього зв’язку зі стейкхолдерами. Лекції від практиків і роботодавців не є системними. Рекомендація: сприяти залученню на регулярній основі до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Експертна група встановила, що професійна кваліфікація викладачів корелює із освітньою програмою в частині освітніх компонентів. Під час виїзної експертизи експертна група підтвердила достовірність представленої ЗВО інформації про академічну та професійну кваліфікацію викладачів, залучених до реалізації освітньої програми. Програма по Критерію 6 в основному відповідає рівню В, недоліки не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО оприлюднено Відомості про кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності, Наказ про закріплення державного майна за Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького від 13. 03. 2019 № 343 та інші відомості щодо матеріально-технічної бази (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/dokumenti/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/materialno-tekhnichna-baza.html>). Гарант ОП надала кошторис бухгалтерії щодо витрат на надання послуг з підготовки магістрів за ОП на 2019-2020 р., згідно із яким за денною формою сума витрат 20 тис. грн, за заочною – 14 тис. грн. Основне навантаження по витратам йде на заробітну плату. Основним джерелом формування фінансових ресурсів ОП є держзамовлення на підготовку фахівців та оплата навчання магістрантами ОП. Експерти пересвідчилися, що студенти вільно користуються бібліотекою, мають вільний доступ до

бібліотечних фондів. Бібліотека ЗВО забезпечена достатніми ресурсами для досягнення цілей та ПР ОП, використовує ПО «Ірбис АРМ Читатель», має локальну повнотекстову базу даних, та інші бази у web-доступі, два видавництва, передплачуються основні економічні і фахові видання, ЗВО має вільний безоплатний доступ до бази даних Scopus, Web of Science, Index copernicus (<http://biblioteka.cdu.edu.ua>, <https://www.cdu.edu.ua/news/dostup-do-bazy-danykh-scopus-vidkryto.html>). Здобувачі за ОП відзначили, що користуються, в основному книгами викладачів за ОП. В бібліотеці наявні приміщення та обладнання для публічних заходів та презентацій, сканування, друку та копіювання матеріалів. Приміщення кафедри менеджменту та економічної безпеки знаходиться на 4-му поверсі 1-го корпусу ЗВО. Для занять зі здобувачами за ОП використовуються 3 аудиторії, одна на 4-му поверсі біля кафедри, дві – на 2-му поверсі. В них є достатня к-сть ПК для здобувачів за ОП. На ПК встановлена неліцензійна версія Windows, частина ПК не забезпечені доступом до Інтернету. В ЗВО є 5 гуртожитків з достатньої к-стю місць, декілька їдалень та кафе. Здобувачі відзначили доступну вартість оплати за проживання та задоволення станом гуртожитків. ЗВО має спортивний зал, спортивний майданчик, футбольне поле, орендує басейн. Є заміська база відпочинку, де організовують спільні заходи здобувачі і викладачі. Навчально-методичне забезпечення ОП дає можливість досягати визначених ОП цілей та програмних результатів навчання завдяки його змістовій насиченості. Експерти пересвідчилися в наявності навчально методичного забезпечення ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Доступ до інформаційних матеріалів, бібліотеки, спортивного залу, спортивного майданчику для учасників освітнього процесу є безоплатним. Доступ до комп'ютерних класів забезпечено під час пар. Басейн, ночівля на заміській базі, деякі гуртки в спортивному залі, є платними.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО забезпечує вільний доступ здобувачів до бібліотечних фондів, баз даних Web of Science та Scopus (<http://biblioteka.cdu.edu.ua>, <https://www.cdu.edu.ua/news/dostup-do-bazy-danykh-scopus-vidkryto.html>), комп'ютерних класів ННІ економіки і права з відкритим доступом до мережі Інтернет; доступ до Wi-Fi в корпусах ЗВО, але канал швидкості Інтернету публічного доступу є замалим для працювання з освітніми ресурсами. Під час проведення фокус-груп здобувачі відзначили про можливість звернутись по телефону довіри за психологічною порадою та в психологічну службу ЗВО (<http://www.cdu.edu.ua/pidrozdili/psykholohichna-sluzhba.html>, <https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/povidomlennia/psykholohichna-sluzhba-chnu-nadaie-individualni-konsultatsii.html>), а також про хороші відносини з усіма викладачами за ОП. Представники студентського самоврядування відзначили належний рівень співпраці ЗВО з ними, існування безкоштовних: Ансамблю танцю «Черкащанка», Вокальної студії,

Драматичного гуртка. На початку року викладачами доводиться до відома здобувачів інформація про функціонування на базі навчально-наукового інституту економіки і права «Юридичної клініки» (<http://www.cdu.edu.ua/news/yurydychna-klinika-cherkaskoho-natsionalnoho-diie-vzhe-desiatyi-rik.html>) Стосовно фізичної безпеки освітнього середовища, то експертна група може констатувати, що у головному корпусі та бібліотеці дотримуються санітарні норми, на вході в головний корпус здійснюється контроль. Зі слів студентів та студентського самоврядування санітарний стан гуртожитків відповідає діючим нормам. На момент виїзної акредитації відбувалось оновлення засобів пожежної безпеки в навчальних корпусах.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня підтримка здійснюється гарантом програми, організаційна підтримка - навчально-методичним відділом, відділом виховної роботи, навчально-науковим центром зовнішніх і міжнародних зв'язків, інформаційна підтримка – через портал ЗВО відділом інформаційного забезпечення <http://cdu.edu.ua/informatsiya/studentam.html>. Роботу із студентами соціальних категорій координує відділ виховної роботи. Соціальна підтримка здобувачів здійснюється шляхом надання соціальної стипендії певним категоріям студентів. Комунікація з магістрантами ОП відбувається шляхом індивідуального консультування по навчальним дисциплінам та кваліфікаційним роботам; в соціальних мережах Facebook <https://www.facebook.com/groups/201642333927265/> та Instagram https://www.instagram.com/nni_ep/ створені сторінки ННІ економіки і права. Проводяться засідання органів студентського самоврядування та старостату, де обговорюються та вирішуються проблемні для студентів питання. Щорічно проводиться анонімне анкетування студентів через мережу Інтернет, результати якого обговорюються на засіданні кафедри. Результати опитувань оприлюднено за посиланням <https://drive.google.com/file/d/1j5BYIbT5CAzFT9K7f1wtAM-G4Gx0kj-O/view>. Представники студентського самоврядування відзначили, що освітня підтримка здійснюється через цікаве викладання дисциплін, презентації, відео, приклади з практичної діяльності викладачів; організаційна підтримка – будь-який студент може в деканаті проконсультуватись, отримати необхідні довідки впродовж 2-3 днів; інформаційна підтримка – через доступ до інформації на сайті, в соціальних мережах; консультаційна підтримка – здобувачі звертаються до кафедри щодо працевлаштування, до міжнародного відділу щодо стажувань; соціальна підтримка - першими поселяють в гуртожитки соціальні групи, виплачують соціальні стипендії (порядок виплат <https://drive.google.com/file/d/10y37-rtsUuIdVIFfbLsCLji7mXlfqqGW/view>), деякі здобувачі з соціально незахищених категорій не платять за проживання в гуртожитку. Гарант ОП повідомила про створення брошури «Біла книга магістранта», в якій представлені інформаційні пакети дисциплін. НПП повідомили, що надають здобувачам особисті контакти для зв'язку щодо освітнього процесу, використовують Viber, електронну пошту.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В 2018 році ЗВО ввів в дію «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького» (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/dokumenti/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/materialno-tekhnichna-baza/umovy-dostupnosti-universytetu-dlia-navchannia-osib-z-osoblyvymy-potrebamy.html>). Представники студентського самоврядування засвідчили, що для учасників бойових дій передбачене безкоштовне навчання, через профком здійснюється виплата матеріальної допомоги, існує підтримка молодих матерів. В ЗВО є здобувачі з інвалідністю на візочках, для них переносять пари на 1-й поверх. Під час перерви експертна група мала змогу поспілкуватись із здобувачем на візочку (з іншої спеціальності) засвідчив, що може пересуватись в 1-му корпусі між поверхами, проте існує проблема входу в ліфт, а в 3-му корпусі не має можливості піднятись на 2-й і 3-й поверхи, тому не може брати участь в заходах в актовому залі, засвідчив, що при вступі в ЗВО йому пішли на зустріч через стан здоров'я та надмірне хвилювання. В корпусах є пандуси, в бібліотеці немає. Директор бібліотеки повідомив про плани облаштувати вхід пандусами в найближчий термін. В ЗВО створені дистанційні курси (<https://dl.cdu.edu.ua/>), в яких студенти можуть отримувати інформаційні матеріали, безкоштовно, авторизовано. Для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп під час навчання за ОП передбачена можливість індивідуальної форми навчання. Згідно із «Звітом про стан підготовки до виконання ліцензійних умов щодо доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення від 2018 року» (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/dokumenti/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/materialno-tekhnichna-baza/zvit-pro-stand-pidhotovky-do-vykonannia-litsenziinykh-umov-shchodo-dostupnosti-do-navchalnykh-prymishchen-dlia-osib-z-invalidnistiu-ta-inshykh-malobilnykh-hrup-naselennia.html>) «в навчальних корпусах № 3, 4 розпочато процес підготовки проектної документації для виготовлення спеціальних пандусів, що дозволить транспортувати інвалідів-візочників». Фактично туалети на 4-му та 5-му поверсі 1-го корпусу не пристосовані для осіб на візочках та осіб з вадами зору. Під час зустрічі з проректором з освітньо-виховної та іміджевої діяльності експертній групі було надано «Соціальний паспорт» з обліком здобувачів соціальних категорій, згідно із яким в ННІ ЕП навчається 46 осіб з особливим освітніми потребами, зокрема 12 осіб з інвалідністю.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На момент проведення експертизи ОП було зазначено про наявність в ЗВО політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, але конкретного документа, в якому містяться правила розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію немає. Але, слід зазначити, що Наказом ректора визначена Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, на офіційному web-сайті ЗВО розміщена інформація стосовно алгоритму дій в таких випадках <http://cdu.edu.ua/informatsiya/antykoriupsiia-diialnist.html> (експертна група під час резервної зустрічі мала змогу зустрітись з Уповноваженою особою та поставити деякі питання стосовно механізму обробки звернень здобувачів). Керівництво ЗВО повідомило, що не було випадків звернень на гарячу лінію по даній ОП. Здобувачі повідомили, що в разі виникнення конфліктних ситуацій звернулись би на телефон довіри, до представників студентської ради, проте засвідчили, що не знають процедуру вирішення конфліктних ситуацій. НПП повідомили, що існує комісія за участі представників студентської ради і представників ЗВО, яка розглядає конфліктні ситуації,

проте таких випадків не було. Фокус група магістрантів ОП, котрі вчилися до цього на бакалавраті підтвердили відсутність булінгу в ЗВО. Всі магістранти ОП вчилися до цього на бакалавраті, тому продовжують навчання, знаючи що ніяких випадків булінгу не було. Представники студентського самоврядування повідомили, що їм невідомо про положення про вирішення конфліктних ситуацій. Проректор з освітньо-виховної та іміджевої діяльності повідомила, що врегулювання конфліктів відбувається шляхом створення комісії Наказом ректора (студент має письмово подати звернення через канцелярію ЗВО), також щосереди можна прийти на прийом до ректора, або задати он-лайн запитання через сайт ЗВО. 1-го вересня всі, хто вступають до ЗВО, дізнаються від кураторів про те, куди звертатись щодо конфліктів. За вирішення конфліктних ситуацій (зокрема щодо сексуальних домагань, дискримінацію, корупцію) відповідає Директор інституту.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Наявність бібліотеки зі зручними приміщеннями, достатнім обладнанням, відповідним обслуговуючим персоналом та наповненням фондів. Достатня кількість гуртожитків та спортивної інфраструктури. Вільний доступ здобувачам до баз даних Web of Science та Scopus. Робота психологічної служби, юридичної клініки, мистецьких колективів. Здійснення належним чином різних видів підтримки здобувачів. Плани щодо створення Центру колективного користування обладнанням. Створення брошури «Біла книга магістранта», в якій представлені інформаційні пакети дисциплін. Вільний зв'язок щодо освітнього процесу, використання Viber, електронної пошти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Канал швидкості Інтернету публічного доступу є замалим для працювання з освітніми ресурсами. Рекомендація: розширити канал швидкості інтернету на 4-му поверсі 1-го корпусу. Відсутність чіткої і зрозумілої процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, проявами корупції тощо). Рекомендація: прийняти єдиний документ щодо політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій (щодо сексуальних домагань, дискримінації, корупції), ознайомити всіх учасників освітнього процесу та налагодити чітку і зрозумілу систему врегулювання конфліктів замість ситуативного оперативного реагування. Обмежені можливості участі у масових заходах осіб з особливими освітніми потребами на візочках. Рекомендуємо звернути увагу на забезпечення доступу на всі поверхи гуртожитків, навчальних корпусів, бібліотеку особам з особливими освітніми потребами на візочках. Рекомендуємо додатково інформувати здобувачів про нову процедуру акредитації ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Освітнє середовище та матеріальні ресурси для реалізації ОП в цілому відповідають акредитаційним вимогам. Загалом у ЗВО наявна політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій, створені умови для осіб з особливими освітніми потребами на візочках які, однак, рекомендовано удосконалити.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО оприлюднене Положення про освітні програми (<https://drive.google.com/file/d/1cHfT0GHOuAr7f8cOtBgGr7EzhCANbjje/view>), яке регламентує розроблення, затвердження, моніторинг, оновлення та модернізацію ОП за участі зацікавлених сторін, і Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://drive.google.com/file/d/0Bz9Pblt6U8UmWVNBOC01anlHQWs/view>). Проекти ОП та ОП розміщені у відкритому доступі на сайті Навчально-методичного відділу ЗВО (<https://teach.cdu.edu.ua/cnuteach/educational-programs/>, <https://teach.cdu.edu.ua/cnuteach/educational-programs/>) Начальник навчально-методичного відділу пояснила, що ведеться робота з перегляду ОП, введено вибіркові дисципліни, переглянуто нормативні, відзначила, що акредитація позитивно впливає на ці процеси. Начальник навчального відділу пояснив процедуру розробки ОП, висловив думку, що ОП має переглядатись щорічно після випуску. У 2019 р. ОП було удосконалено з урахуванням нового стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності 073 «Менеджмент» (збільшено кількість кредитів на дисципліни «Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-кредитної безпеки», «Інтелектуальний та інформаційний бізнес»; започатковано викладання нових дисциплін «Економічна безпека фінансових посередників», «Менеджмент організацій»; дисципліну «Сучасні методи забезпечення надійності персоналу» оновлено та доповнено відповідно до реалій ринку праці, запроваджено нову дисципліну «HR-менеджмент та забезпечення надійності персоналу» (https://drive.google.com/file/d/1uLLIm68228QrPe_jaKIRdtVlt8kb-6wI/view).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Залучення здобувачів до процедур забезпечення якості ОП відбувається через звернення ЗВО до студентської ради, через онлайн-опитування ЗВО, проте їм невідомо про внутрішню систему забезпечення якості і який саме підрозділ цим займається. На сайті навчально-методичного відділу оприлюднені результати опитувань та анкети <https://teach.cdu.edu.ua/education-quality/monitoring>, на сайті ЗВО оприлюднені результати опитувань здобувачів кожного інституту за лютий 2019 р. (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/studentam/opytuvannia.html>). Гарантом ОП було надано результати опитувань здобувачів ОП за кожен семестр навчання щодо оцінки якості та змістовного наповнення ОП. До складу Вченої ради ННІ економіки і права та ЗВО входять представники студентського самоврядування з правом голосу. Представники студентського самоврядування повідомили, що контролювали дотримання анонімності при опитуваннях студентів, але не впливали на перелік і зміст питань в анкетах, не знають про процедуру внесення змін в ОП, проте якщо мають такі пропозиції звертаються напряму до кафедри. За відсутності на засіданнях Вчених рад половини студентів від квоти студентського самоврядування, кворум відсутній. Керівництво ЗВО повідомило, що здобувачам відомо

про можливість подавати пропозиції до ОП через органи студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічі з роботодавцями один з них зазначив, що не знає про можливість вносити зміни в ОП і не знайомився з ОП, проте хотів би брати участь в перегляді ОП, готовий приділити цьому час. Про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ЗВО не знає. Виступає лише як одна з баз практики. Інші роботодавці під час зустрічі засвідчили співпрацю із ЗВО, в більшій мірі як бази для практики, деякі надають консультації, планують провести спеціалізовані семінари для здобувачів. Гарант надала договори з 5 роботодавцями, з яких на момент виїзної акредитації лише два діючих згідно дат. Двоє роботодавців відзначили, що надавали пропозиції до ОП, які були враховані. Керівництво ЗВО запевнило, що при перегляді ОП на засідання кафедри запрошують роботодавців, а також повідомило про експеримент із запровадженням ради роботодавців. Здобувачі засвідчили, що ЗВО забезпечує зустрічі з представниками роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Випускників ОП (набір 2018 р.) немає, проте є випускники попередніх років зі спеціальності. Вони засвідчили, що кафедра підтримує зв'язок, опитує через вайбер про місце працевлаштування. Гарантом ОП було надано перелік місць працевлаштування випускників ОП та зазначено, що при виборі вибіркового дисциплін проектна група керувалась відгуками роботодавців. Керівництво ЗВО повідомило, що для перегляду ОП на засідання кафедри запрошують роботодавців; при розгляді проекту ОП вказується електронна пошта кафедри для внесення пропозицій. Також було наголошено про проведення експерименту щодо засідань ради роботодавців в рамках відкриття нових ОП і перегляду існуючих з урахуванням тенденцій ринку праці. Випускники висловили думку щодо бажання розширити перелік вибіркового дисциплін та додати предмети більш глибокого вивчення господарського законодавства, психології, кадрової безпеки, вирішення конфліктних ситуацій. На зустрічі НППП повідомили, що роботодавців залучають в телефонному режимі для направлення здобувачів на співбесіду, профорієнтацію, запрошують взяти участь в конференціях з метою подальшого працевлаштування. Представники студентського самоврядування повідомили про окрему зустріч з Альфабанком, іншими роботодавцями, інформування здобувачів кураторами. Також про те, що в ЗВО проводиться «Ярмарок вакансій». В найближчий час, навчально-методичним відділом ЗВО, заплановано розмістити на сайті відділу угоди з роботодавцями та накази про практику. Створено Асоціацію випускників ЗВО (<http://cdu.edu.ua/mij-universitet/klub-vipuskniv.html>) та опублікована анкета випускника (<https://www.cdu.edu.ua/mij-universitet/klub-vipuskniv/anketa-vipusknika.html>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗВО створено Навчально-методичний відділ, із сектором із забезпечення якості освіти з 2-х штатних одиниць. Начальник відділу повідомила, що основні функції виконує вона, один фахівець відповідає за анкетування, тестування, зокрема з іноземної мови на початку семестру і в кінці семестру, тестування з фахових дисциплін в співпраці з центром оцінювання; другий фахівець впроваджує цифровий варіант співпраці з підрозділами, НПП. Начальник відділу на посаді з 1-го жовтня 2017 року. За ініціативою Навчально-методичного відділу створено сайт навчально-методичного відділу, доступ до якого надано експертам <https://teach.cdu.edu.ua>. Відділ впроваджує електронний документообіг в ЗВО, запустили електронні НМЗ, викладають на сайт кваліфікаційні роботи, рейтинги студентів, переглядають освітні програми. Введено вибіркові дисципліни загальноуніверситетські – міжгалузеві, в кожен навчальний план. Переглянули нормативні дисципліни. Акредитація позитивно вплинула на процес зміни ОП. Визначено чіткий перелік кроків підготовки проекту ОП. Начальник відділу відкрита до пропозицій та готова до їх реалізації. Схвально оцінила можливість технічно забезпечити на сайті надання пропозиції до ОП шляхом розміщення емейлів гарантів та викладання зведеної таблиці пропозицій до ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За новою процедурою акредитація ОП відбувається вперше. ЗВО врахував результати попередніх акредитацій, зокрема щодо оновлення публікацій викладачів, навчально-методичних комплексів, вдосконалено використання новітніх дидактичних технологій і методів, збільшено бібліотечний електронний фонд з проблем фінансово-економічної безпеки.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗВО створено Раду із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти з представництвом здобувачів згідно із наказом ректора ЗВО № 336-н від 14.05.2019 (https://docs.google.com/document/d/1ghaQDI6bffjjeAExfBfP0sI_ZiTsfhajdGINI_Cexno/edit) та введено в дію відповідне Положення (https://docs.google.com/document/d/1tRYAG7yXupZvtK8VyZtrTQ7z5pSXmZw03sdxHk_2guQ/edit). Керівництво ЗВО повідомило під час зустрічі про участь здобувачів в згаданій вище раді. Проте, здобувачі і представники студентського самоврядування під час зустрічей повідомили, що їм невідомо про внутрішню систему забезпечення якості, підрозділ ЗВО, який відповідає за це питання і відповідну Раду. Щодо культури якості представники студентського самоврядування повідомили, що відчують це, коли викладачі приділяють увагу на парах практичним аспектам, та ведуть їх до роботодавців. Натомість навчально-методичний відділ

продемонстрував свої досягнення та обсяг роботи щодо забезпечення якості та озвучив плани щодо подальшого вдосконалення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

ОП 2018 року оновлено відповідно до співпраці зі стейкхолдерами та сучасними вимогами ринку праці до здобувачів цієї спеціальності. Робота навчально-методичного відділу щодо забезпечення якості освіти та розуміння напрямків вдосконалення роботи. Підтримка зв'язку з випускниками, налагоджена взаємодія з роботодавцями. Належна регламентація внутрішнього забезпечення якості в документах ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Незначна кількість формалізованих угод з роботодавцями. Рекомендація: зафіксувати відносини з роботодавцями у відповідних угодах про співпрацю. Також рекомендуємо оновлювати інформацію на сайті ЗВО стосовно заходу «Ярмарок вакансій». Не систематизовано заходи щодо збору, аналізу та врахування результатів опитувань здобувачів. Механізм врахування пропозицій здобувачів щодо ОП – відсутній. Документ з результатами опитувань здобувачів не має захисту від редагування. Рекомендація: підсилити роботу навчально-методичного та навчального відділів для вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості, систематизувати заходи щодо збирання, аналізу та врахування результатів опитувань здобувачів, затвердити механізм врахування їх пропозицій щодо ОП та щодо інших аспектів якості освітнього процесу, ознайомити здобувачів з цим механізмом та контролювати його реалізацію.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

В цілому внутрішнє забезпечення якості освітньої програми відповідає встановленим вимогам, а виявлені недоліки можуть бути усуненими у стислі терміни.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО у розділі Інформація-Документи оприлюднені його Статут, Правила внутрішнього розпорядку, Колективний договір, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про порядок додаткового (повторного) вивчення дисциплін, Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб (<https://www.cdu.edu.ua/informatsiya/dokumenty.html>). Ці документи чітко регламентують права та обов'язки учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Проекти ОП розміщені у відкритому доступі на сайті Навчально-методичного відділу ЗВО (<https://teach.cdu.edu.ua/cnuteach/educational-programs/>). Проте не окреслено процедуру громадського обговорення, подання пропозицій та їх розгляду, врахування або відхилення, а також не оприлюднена таблиця пропозицій.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі під час зустрічі засвідчили, що ЗВО оприлюднює достатньо інформації, як на веб-сайті ЗВО, так і веб-сайті інституту. Презентація кафедри на сайті містить застарілу інформацію щодо персонального складу викладачів кафедри. На сторінці кафедри оприлюднені робочі і навчальні програми дисциплін (https://economy-law.cdu.edu.ua/?page_id=2346) проте вони датовані 2017-2018 навчальним роком (під час зустрічі з гарантом було надано оновлені навчально-методичні матеріали).

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Університетом визначено чіткі та зрозумілі процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. На сайті ЗВО оприлюднено майже всю необхідну документацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

На веб-сайті відсутня інформація стосовно того, яким чином стейкхолдерам можна внести пропозиції щодо змін в освітню програму. Рекомендація: забезпечити механізм збору пропозицій до ОП від різних стейкхолдерів за місяць до перезатвердження ОП, та оприлюднювати перелік та зміст отриманих пропозицій через тиждень після їх отримання. Презентація кафедри на сайті містить застарілу інформацію щодо персонального складу викладачів кафедри. На сторінці кафедри оприлюднені робочі і навчальні програми дисциплін датовані позаминулим навчальним роком. Рекомендація: оновити оприлюдненні робочі і навчальні програми дисциплін на сайті інституту (сторінка кафедри), а також інформацію щодо персонального складу викладачів кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Рівень прозорості та публічності знаходиться на належному рівні, а зазначені слабкі сторони можуть бути усунені в короткі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Место для ввода текста.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Выберите элемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- ☐ дорадчий висновок представника роботодавців
- ☐ окремі думки членів експертної групи
- ☐ програма відвідування ЗВО
- ☐ інші документи Место для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)
Вадимович

Андрейченко

Андрій

Члени експертної групи (електронні підписи)

Кулик Марія Володимирівна

Майоров Даниїл Андрійович